

666

Besluit van 23 december 1983 tot vaststelling van modelschema's voor de inrichting van jaarrekeningen (Besluit modellen jaarrekening)

Wij Beatrix, bij de gratie Gods, Koningin der Nederlanden, Prinses van Oranje-Nassau, enz. enz. enz.

Op de voordracht van Onze Minister van Justitie van 10 november 1983, nr. 615/683;

Overwegende dat ter uitvoering van de vierde richtlijn van de Raad van Europese Gemeenschappen inzake het vennootschapsrecht modellen moeten worden vastgesteld voor de inrichting van jaarrekeningen;

Gelet op artikel 363 lid 6 van boek 2 van het Burgerlijk Wetboek;

De Raad van State gehoord, advies van 21 december 1983, nr. W03.83.0578/05.3.52;

Gezien het nader rapport van Onze Minister van Justitie van 22 december 1983, nr. 678/683; Stafafdeling Wetgeving Privaatrecht;

Hebben goedgevonden en verstaan:

Artikel 1

1. De balans van een naamloze of besloten vennootschap moet zijn ingericht overeenkomstig model A of model B, de winst- en verliesrekening overeenkomstig een der modellen E-H. Deze modellen zijn als bijlage bij dit besluit gevoegd.

2. Is artikel 396 van boek 2 van het Burgerlijk Wetboek van toepassing, dan kan de vennootschap voor de balans ook model C of model D kiezen en voor de winst- en verliesrekening model I of model J. Deze modellen zijn bij dit besluit gevoegd.

Artikel 2

Vennootschappen waarop artikel 396 van boek 2 van het Burgerlijk Wetboek van toepassing is, zijn verplicht voor het exemplaar van de jaarrekening of van de balans met toelichting dat ten kantore van het handelsregister wordt neergelegd, papier te gebruiken van bladformaat A4 waarvan de rugzijde ongebruikt blijft en waarop de balans op één bladzijde wordt gesteld evenals in voorkomend geval de winst- en verliesrekening.

Artikel 3

De posten worden afzonderlijk, overzichtelijk in een of meer kolommen ingevuld. Zo veel mogelijk worden daarnaast de bedragen voor het voorafgaande boekjaar gegeven. Boven de kolommen wordt in de balans de balansdatum en in de winst- en verliesrekening het boekjaar vermeld waarop zij betrekking hebben.

Artikel 4

1. De aanduiding van het gekozen model mag worden weggelaten, evenals de onderstrepingen.
2. De letters en cijfers voor de posten mogen worden weggelaten of vervangen.
3. Posten zonder bedrag worden weggelaten, tenzij een bedrag voor het voorafgaande jaar moet worden vermeld. De aanwezigheid van een post in een model laat de bevoegdheid open geen bedrag in te vullen, wanneer de wet dat toestaat.
4. De uitkomsten van tussentellingen mogen worden benoemd.

Artikel 5

1. Wijziging is toegestaan van benamingen van posten die
  - a. op de balansmodellen met een arabisch cijfer zijn genummerd, of
  - b. op de modellen voor de winst- en verliesrekening niet zijn onderstreept.
2. De benamingen waarop in lid 1 wordt gedoeld, mogen slechts worden gewijzigd in een benaming die in het gegeven geval op ten minste even duidelijke wijze de inhoud van de post aanduidt.
3. Wanneer de naam die een post op het gekozen model heeft, wordt vervangen door een benaming die inhoudelijk afwijkt van de vervangen naam, moet deze benaming in de toelichting worden verklaard.
4. Tussentellingen en eindtellingen die niet worden genoemd of aangeduid in de artikelen 364-377 van boek 2 van het Burgerlijk Wetboek mogen worden aangeduid met een afwijkende, ten minste even duidelijke, benaming of onbenoemd blijven.

Artikel 6

1. De volgorde van de posten is die van het gekozen model.
2. Beleggings- en participatiemaatschappijen mogen de volgorde van de posten wijzigen in overeenstemming met het gebruik in hun bedrijfstak.
3. Onder participatiemaatschappij wordt in dit artikel verstaan een rechtspersoon of vennootschap waarvan de werkzaamheid is beperkt tot uitsluitend of nagenoeg uitsluitend het deelnemen in andere rechtspersonen of vennootschappen zonder zich in te laten met de bedrijfsvoering daarvan, tenzij door het uitoefenen van aandeelhoudersrechten.

Artikel 7

1. Aan de posten van de modellen mag een uitsplitsing worden toegevoegd; zij mogen door een uitsplitsing worden vervangen.
2. Posten mogen worden ingevoegd, voor zover hun inhoud niet wordt gedekt door een in het gekozen model vermelde post die niet als «overige» is aangeduid.
3. De in artikel 377 lid 1 onder c van boek 2 van het Burgerlijk Wetboek bedoelde overige belastingen moeten in de winst- en verliesrekening worden opgenomen onmiddellijk voor de post resultaat na belastingen of onmiddellijk voor de post, bedoeld in artikel 10 lid 4.
4. Indien opbrengsten moeten worden verantwoord uit deelnemingen die niet overeenkomstig artikel 389 van boek 2 van het Burgerlijk Wetboek zijn gewaardeerd, moeten deze afzonderlijk als eerste post van de financiële baten worden opgenomen onder de benaming: opbrengst uit niet op netto-vermogenswaarde e.d. gewaardeerde deelnemingen.

Artikel 8

1. Elke ononderbroken reeks met arabische cijfers genummerde posten in een model kan geheel of ten dele in de toelichting worden opgenomen, in plaats van op de balans, met herhaling van de som.

2. Elke ononderbroken reeks niet onderstreepte posten in de winst- en verliesrekening kan geheel of ten dele in de toelichting worden opgenomen, in plaats van op de winst- en verliesrekening, met herhaling van de som.

3. Voor zover dit artikel wordt toegepast, worden de reeksen in de toelichting opgenomen in de volgorde van het gekozen model.

Artikel 9

Wanneer een bedrag onder meer dan een post zou kunnen worden opgenomen, moet in de toelichting worden vermeld onder welke andere post of posten het bedrag kon worden opgenomen, hoe groot het bedrag is en waarop het betrekking heeft, een en ander indien het in artikel 362 lid 1 van boek 2 van het Burgerlijk Wetboek bedoelde inzicht daardoor wordt gediend.

Artikel 10

1. In een groepsjaarrekening mogen alle benamingen worden aangepast om het groepskarakter aan te geven.

2. In een groepsjaarrekening behoeven voorraden niet te worden uitgesplitst.

3. In een groepsbalans wordt het aandeel van derden in groepsmaatschappijen afzonderlijk als onderdeel van het groepsvermogen opgenomen. Overigens is onderverdeling van het eigen vermogen in een groepsjaarrekening niet vereist.

4. In een groepswinst- en verliesrekening wordt het aandeel van derden in het geconsolideerde resultaat na belastingen afzonderlijk gegeven.

Artikel 11

Bovenaan de balans wordt aangegeven of daarin de bestemming van het resultaat is verwerkt. Is de bestemming van het resultaat niet verwerkt, dan moet op de balans het netto resultaat na belastingen afzonderlijk worden vermeld als laatste post van het eigen vermogen.

Artikel 12

1. In de modellen A, B, C en D mag de post «overlopende activa» ook na de liquide middelen zelfstandig worden opgenomen.

2. In de modellen A, B, C en D mag de post «overlopende passiva» ook na de schulden zelfstandig worden opgenomen.

3. In de toelichting en in model B mogen de uitsplitsing van de kortlopende en die van de langlopende schulden gezamenlijk worden gegeven, mits de onderverdeling weer uit de toelichting blijkt.

Artikel 13

In de winst- en verliesrekening is de post «terugneming van waardevermindering van immateriële en materiële vaste activa» slechts bestemd voor herstel van afschrijvingen of buitengewone waardeverminderingen waarvoor de noodzaak inmiddels is vervallen.

Artikel 14

1. In model F mogen de posten Som der kosten en Netto-omzetresultaat achterwege blijven.

2. In de modellen G, H, I en J mag van de kolomindeling worden afgeweken.

Artikel 15

Voor zover de wettelijk vereiste handtekeningen op het oorspronkelijke exemplaar van de jaarrekening zijn gesteld, mag op andere exemplaren daarvan worden volstaan met vermelding van de namen der ondertekenaars. Indien een handtekening op het oorspronkelijke exemplaar ontbreekt, wordt de reden daarvan op de andere exemplaren vermeld.

Artikel 16

Dit besluit is niet van toepassing op vennootschappen die de jaarrekening wettelijk inrichten overeenkomstig de voorschriften voor kredietinstellingen en verzekeringsmaatschappijen.

Artikel 17

Dit besluit kan worden aangehaald als «Besluit modellen jaarrekening».

Artikel 18

1. Dit besluit treedt in werking met ingang van de dag waarop titel 8 van boek 2 van het Burgerlijk Wetboek kracht van wet verkrijgt.

2. Het is van toepassing op jaarrekeningen waarop titel 8 van boek 2 van het Burgerlijk Wetboek van toepassing is.

Lasten en bevelen dat dit besluit met de bijlagen en bijbehorende nota van toelichting in het Staatsblad zal worden geplaatst en dat daarvan afschrift zal worden gezonden aan de Raad van State.

's-Gravenhage, 23 december 1983

Beatrix

De Minister van Justitie,
F. Korthals Altes

Uitgegeven de *dertigste* december 1983

De Minister van Justitie,
F. Korthals Altes

Het advies van de Raad van State is openbaar gemaakt door terinzagelegging bij het Ministerie van Justitie.

Tevens zal het advies met de daarbij ter inzage gelegde stukken worden opgenomen in het bijvoegsel bij de Nederlandse Staatscourant van 10 januari 1984 nr. 7.

MODEL A

BALANS PER

A. Vaste activa

I. *Immateriële vaste activa*

1. kosten van uitgifte van aandelen
2. kosten van onderzoek en ontwikkeling
3. concessies en vergunningen
4. intellectuele eigendom
5. goodwill
6. vooruitbetaald op immateriële vaste activa

II. *Materiële vaste activa*

1. bedrijfsgebouwen en -terreinen
2. machines en installaties
3. andere vaste bedrijfsmiddelen
4. vaste bedrijfsmiddelen in uitvoering en vooruitbetaald op materiële vaste activa
5. niet aan de bedrijfsuitoefening dienstbaar

III. *Financiële vaste activa*

1. deelnemingen in groepsmaatschappijen
2. vorderingen op groepsmaatschappijen
3. andere deelnemingen
4. vorderingen op participanten en op maatschappijen waarin wordt deelgenomen
5. overige effecten .
6. overige vorderingen

IV. *Som der vaste activa*

B. Vlottende activa

I. *Vorraden*

1. grond- en hulpstoffen
2. onderhanden werk
3. gereed produkt en handelsgoederen
4. vooruitbetaald op voorraden

II. *Vorderingen*

1. op handelsdebiteuren
2. op groepsmaatschappijen
3. op participanten en op maatschappijen waarin wordt deelgenomen
4. overige vorderingen
5. van aandeelhouders opgevraagde storting
6. overlopende activa

III. *Effecten*

1. (certificaten van) aandelen in groepsmaatschappijen
2. overige effecten

IV. *Liquide middelen*

V. *Som der vlottende activa*

C. Kortlopende schulden (ten hoogste 1 jaar)

1. converteerbare obligaties en andere leningen
2. andere obligaties en onderhandse leningen
3. schulden aan kredietinstellingen
4. vooruit ontvangen op bestellingen
5. schulden aan leveranciers en handelskredieten
6. te betalen wissels en chèques
7. schulden aan groepsmaatschappijen
8. schulden aan participanten en aan maatschappijen waarin wordt deelgenomen
9. belastingen en premies sociale verzekeringen
10. schulden ter zake van pensioenen
11. overige schulden
12. overlopende passiva

D. Uitkomst van vlottende activa min kortlopende schulden

E. Uitkomst van activa min kortlopende schulden

F. Langlopende schulden (nog voor meer dan een jaar)

1. converteerbare obligaties en andere leningen
2. andere obligatieleningen en onderhandse leningen
3. schulden aan kredietinstellingen
4. vooruit ontvangen op bestellingen
5. schulden aan leveranciers en handelskredieten
6. te betalen wissels en chèques
7. schulden aan groepsmaatschappijen
8. schulden aan participanten en aan maatschappijen waarin wordt deelgenomen
9. belastingen en premies sociale verzekeringen
10. schulden ter zaken van pensioenen
11. overige schulden
12. overlopende passiva

G. Voorzieningen

1. voor pensioenen
2. voor belastingen
3. overige

H. Eigen vermogen

I. *Gestort en opgevraagd kapitaal*

II. *Agio*

III. *Herwaarderingsreserve*

IV. *Wettelijke en statutaire reserves*

1. wettelijke
2. statutaire

V. *Overige reserves*

VI. *Onverdeelde winst*

ACTIEF

PASSIEF

A. Vaste activa*I. Immateriële vaste activa*

1. kosten van uitgifte van aandelen
2. kosten van onderzoek en ontwikkeling
3. concessies en vergunningen
4. intellectuele eigendom
5. goodwill
6. vooruitbetaald op immateriële activa

II. Materiële vaste activa

1. bedrijfsgebouwen en -terreinen
2. machines en installaties
3. andere vaste bedrijfsmiddelen
4. vaste bedrijfsmiddelen in uitvoering en vooruitbetaald op materiële vaste activa
5. niet aan de bedrijfsuitoefening dienstbaar

III. Financiële vaste activa

1. deelnemingen in groepsmaatschappijen
2. vorderingen op groepsmaatschappijen
3. andere deelnemingen
4. vorderingen op participanten en op maatschappijen waarin wordt deelgenomen
5. overige effecten
6. overige vorderingen

B. Vlottende activa*I. Voorraden*

1. grond- en hulpstoffen
2. onderhanden werk
3. gereed produkt en handelsgoederen
4. vooruitbetaald op voorraden

II. Vorderingen

1. op handelsdebiteuren
2. op groepsmaatschappijen
3. op participanten en op maatschappijen waarin wordt deelgenomen
4. overige vorderingen
5. van aandeelhouders opgevraagde stortingen
6. overlopende activa

III. Effecten

1. (certificaten van) aandelen in groepsmaatschappijen
2. overige effecten

IV. Liquide middelen

Totaal

A. Eigen vermogen*I. Gestort en opgevraagd kapitaal**II. Agio**III. Herwaarderingsreserve**IV. Wettelijke en statutaire reserves*

1. wettelijke
2. statutaire

*V. Overige reserves**VI. Onverdeelde winst***B. Voorzieningen**

1. voor pensioenen
2. voor belastingen
3. overige

C. Langlopende schulden (nog voor meer dan een jaar)

1. converteerbare obligaties en andere leningen
2. andere obligaties en onderhandse leningen
3. schulden aan kredietinstellingen
4. vooruit ontvangen op bestellingen
5. schulden aan leveranciers en handelskredieten
6. te betalen wissels en chèques
7. schulden aan groepsmaatschappijen
8. schulden aan participanten en aan maatschappijen waarin wordt deelgenomen
9. belastingen en premies sociale verzekering
10. schulden ter zake van pensioenen
11. overige schulden
12. overlopende passiva

D. Kortlopende schulden (ten hoogste 1 jaar)

1. converteerbare obligaties en andere leningen
2. andere obligaties en onderhandse leningen
3. schulden aan kredietinstellingen
4. vooruit ontvangen op bestellingen
5. schulden aan leveranciers en handelskredieten
6. te betalen wissels en chèques
7. schulden aan groepsmaatschappijen
8. schulden aan participanten en aan maatschappijen waarin wordt deelgenomen
9. belastingen en premies sociale verzekering
10. schulden ter zake van pensioenen
11. overige schulden
12. overlopende passiva

Totaal

MODEL C

BALANS PER

A. Vaste activa

- I. immateriële vaste activa
- II. materiële vaste activa
- III. financiële vaste activa
- IV. som der vaste activa

B. Vlottende activa

- I. voorraden
- II. vorderingen en overlopende activa
- III. effecten
- IV. liquide middelen
- V. som der vlottende activa

C. Kortlopende schulden (ten hoogste 1 jaar) en overlopende passiva

D. Uitkomst vlottende activa min kortlopende schulden

E. Uitkomst activa min kortlopende schulden

F. Langlopende schulden (nog voor meer dan een jaar)

G. Voorzieningen

H. Eigen vermogen

- I. gestort en opgevraagd kapitaal
- II. agio
- III. herwaarderingsreserve
- IV. wettelijke en statutaire reserves
- V. overige reserves
- VI. onverdeelde winst

ACTIEF**A. Vaste activa**

- I. immateriële vaste activa
- II. materiële vaste activa
- III. financiële vaste activa

B. Vlottende activa

- I. voorraden
- II. vorderingen en overlopende activa
- III. effecten
- IV. liquide middelen

Totaal

PASSIEF**A. Eigen vermogen**

- I. gestort en opgevraagd kapitaal
- II. agio
- III. herwaarderingsreserve
- IV. wettelijke en statutaire reserves
- V. overige reserves
- VI. onverdeelde winst

B. Voorzieningen**C. Langlopende schulden (nog voor meer dan een jaar)****D. Kortlopende schulden (ten hoogste 1 jaar) en overlopende passiva**

Totaal

WINST- EN VERLIESREKENING OVER

Netto-omzet

wijziging in voorraden gereed produkt en goederen in bewerking
geactiveerde produktie voor het eigen bedrijf
overige bedrijfsopbrengsten

Som der bedrijfsopbrengsten

kosten van grond- en hulpstoffen
kosten uitbesteed werk en andere externe kosten
lonen en salarissen
sociale lasten
afschrijvingen op en waardevermindering van immateriële en materiële
vaste activa
terugnemingen van waardevermindering van immateriële en materiële
vaste activa
bijzondere waardevermindering van vlottende activa
overige bedrijfskosten

Som der bedrijfslasten

Bedrijfsresultaat

opbrengst van financiële vaste activa
overige rentebaten en soortgelijke opbrengsten
resultaat deelnemingen
waardevermeerdering van overige financiële vaste activa en andere
effecten
waardevermindering van overige financiële vaste activa en andere
effecten
rentelasten en soortgelijke kosten

Uitkomst der financiële baten en lasten

Resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening voor belastingen

belastingen resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening

Resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening na belastingen

buitengewone baten
buitengewone lasten

Buitengewoon resultaat voor belastingen

belastingen buitengewoon resultaat

Buitengewoon resultaat na belastingen

Resultaat na belastingen

MODEL F

WINST- EN VERLIESREKENING OVER

Netto-omzet

kostprijs van de omzet

Bruto-omzetresultaat

verkoopkosten
algemene beheerskosten

Som der kosten

Netto-omzetresultaat

overige bedrijfsopbrengsten

Bedrijfsresultaat

opbrengst van financiële vaste activa
overige rentebaten en soortgelijke opbrengsten
resultaat deelnemingen
waardevermeerdering van overige financiële vaste activa en andere effecten
waardevermindering van overige financiële en andere effecten
rentelasten en soortgelijke kosten

Uitkomst der financiële baten en lasten

Resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening voor belastingen

Belastingen resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening

Resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening na belastingen

buitengewone baten
buitengewone lasten

Buitengewoon resultaat voor belastingen

belastingen buitengewoon resultaat

Buitengewoon resultaat na belastingen

Resultaat na belastingen

MODEL G

Winst- en verliesrekening over

LASTEN		BATEN	
vermindering van voorraden gereed produkt en goederen in bewerking	—	netto-omzet	—
kosten van grond- en hulpstoffen	—	toeneming van voorraden gereed produkt en goederen in bewerking	—
kosten van uitbesteed werk en overige externe kosten	—	geactiveerde produktie voor het eigen bedrijf	—
lonen en salarissen	—	overige bedrijfsopbrengsten	—
sociale lasten	—		
afschrijvingen op en waardevermindering van immateriële en materiële vaste activa	—		
bijzondere waardevermindering van vlottende activa	—		
overige bedrijfskosten	—		
Bedrijfslasten	x	Bedrijfsopbrengsten	x
verlies deelnemingen	—	opbrengst van financiële vaste activa	—
waardevermindering van overige financiële vaste activa en van andere effecten	—	overige rentebaten en soortgelijke opbrengsten	—
rentelasten en soortgelijke kosten	—	winst deelnemingen	—
	—	waardevermeerdering van overige financiële vaste activa en van andere effecten	—
Financiële lasten	x	Financiële baten	x
belastingen resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening	—	belastingen resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening	—
resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening na belastingen	—	resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening na belastingen	—
	—		—
resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening voor belastingen	x	resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening voor belastingen	x
	—		—
buitengewone lasten	—	buitengewone baten	—
belastingen buitengewoon resultaat	—	belastingen buitengewoon resultaat	—
buitengewoon resultaat na belastingen	—	buitengewoon resultaat na belastingen	—
	—		—
buitengewoon resultaat voor belastingen	x	buitengewoon resultaat voor belastingen	x
	—		—
winst na belastingen	—	verlies na belastingen	—
	—		—
Totaal	x	Totaal	x
	—		—

Winst- en verliesrekening over

LASTEN		BATEN	
kostprijs van de omzet	—	netto-omzet	—
verkoopkosten	—	overige bedrijfsopbrengsten	—
algemene beheerskosten	—		
	—		
som der kosten	x		
	—		
Bedrijfslasten	x	Bedrijfsopbrengsten	x
verlies deelnemingen	—	opbrengst van financiële vaste activa	—
waardevermindering van overige financiële vaste activa en van andere effecten	—	overige rentebaten en soortgelijke opbrengsten	—
rentelasten en soortgelijke kosten	—	winst deelnemingen	—
	—	waardevermeerdering van overige financiële vaste activa en van andere effecten	—
	—		—
Financiële lasten	x	Financiële baten	x
belastingen resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening	—	belastingen resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening	—
resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening na belastingen	—	resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening na belastingen	—
	—		—
resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening voor belastingen	x	resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening voor belastingen	x
	—		—
buitengewone lasten	—	buitengewone baten	—
belastingen buitengewoon resultaat	—	belastingen buitengewoon resultaat	—
buitengewoon resultaat na belastingen	—	buitengewoon resultaat na belastingen	—
	—		—
buitengewoon resultaat voor belastingen	x	buitengewoon resultaat voor belastingen	x
	—		—
winst na belastingen	—	verlies na belastingen	—
	—		—
Totaal	x	Totaal	x
	—		—

MODEL I

WINST- EN VERLIESREKENING OVER

Bruto-marge		—
lonen en salarissen	—	
sociale lasten	—	
afschrijvingen op en waardevermindering van immateriële en materiële vaste activa	—	
terugnemingen van waardevermindering van immateriële en materiële vaste activa	—	
bijzondere waardevermindering van vlottende activa	—	
overige bedrijfskosten	—	
	— +	
Som der kosten		x
		— —
Bedrijfsresultaat		x
opbrengst van financiële vaste activa	—	
overige rentebaten en soortgelijke opbrengsten	—	
resultaat deelnemingen	—	
waardevermeerdering van overige financiële vaste activa en andere effecten	—	
waardevermindering van overige financiële vaste activa en andere effecten	—	
rentelasten en soortgelijke kosten	—	
	— +	
Uitkomst der financiële baten en lasten		x
		— +/-
Resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening voor belastingen		x
belastingen resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening	—	
	— —	
Resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening na belastingen		x
buitengewone baten	—	
buitengewone lasten	—	
	— —	
Buitengewoon resultaat voor belastingen		x
belastingen buitengewoon resultaat	—	
	— —	
Buitengewoon resultaat na belastingen		x
		—
Resultaat na belastingen		x

MODEL J

WINST- EN VERLIESREKENING OVER

Bruto-marge		—
verkoopkosten	—	
algemene beheerskosten	—	
	— +	
Som der kosten		x
		— +
Bedrijfsresultaat		x
opbrengst van financiële vaste activa	—	
overige rentebaten en soortgelijke opbrengsten	—	
resultaat deelnemingen	—	
waardevermeerdering van overige financiële vaste activa en andere effecten	—	
waardevermindering van overige financiële vaste activa en andere effecten	—	
rentelasten en soortgelijke kosten	—	
	— +	
Uitkomst der financiële baten en lasten		x
		— +/-
Resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening voor belastingen		x
belastingen resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening	—	
	— —	
Resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening na belastingen		x
buitengewone baten	—	
buitengewone lasten	—	
	—	
Buitengewoon resultaat voor belastingen		x
belastingen buitengewoon resultaat	—	
	— —	
Buitengewoon resultaat na belastingen		x
		— +
Resultaat na belastingen		x

Modellen A t/m J, behorende bij Koninklijk besluit van 23 december 1983, Stb. 666.

Mij bekend,

De Minister van Justitie,
F. Korthals Altes

NOTA VAN TOELICHTING

Algemeen

De vierde richtlijn van de Raad van de Europese Gemeenschappen inzake het vennootschapsrecht geeft voorschriften voor de indeling van de jaarrekeningen, die niet worden opgenomen in titel 8 van boek 2 van het Burgerlijk Wetboek. Artikel 363 lid 6 laat dit onderwerp over aan een algemene maatregel van bestuur. Het besluit beperkt zich tot voorschriften omtrent de indeling van jaarrekeningen van naamloze en besloten vennootschappen, d.w.z. tot die rechtsvormen voor welke de richtlijn geldt. Het is derhalve niet van toepassing op coöperatieve verenigingen en onderlinge waarborgmaatschappijen, die overigens wel aan titel 8 zijn onderworpen. Voor kredietinstellingen en verzekeringsmaatschappijen gelden eigen regels.

Het aantal schema's is beperkt gehouden tot modellen voor grote en voor kleine rechtspersonen. Middelgrote rechtspersonen moeten in beginsel de modellen voor grote ondernemingen volgen, maar mogen die aanpassen voor zover artikel 397 dat toestaat. Aan de praktijk kan worden overgelaten de modellen, voorzien van aanwijzingen voor het gebruik, uit te geven in een vorm die voor de gebruiker tevens als handleiding kan dienen.

Van de voorschriften van het besluit moet, op grond van artikel 362 lid 4 van boek 2 van het Burgerlijk Wetboek, worden afgeweken indien dat voor het verschaffen van het door de wet verlangde inzicht nodig is. Zulke afwijkingen moeten met de reden worden toegelicht. Dit moet men voor ogen houden bij het lezen van die bepalingen van dit besluit die voor buitengewone gevallen een te strak keurslijf lijken.

Voor zover de wet bijzondere vermeldingen of uitsplitsingen eist, zijn deze niet in de modellen opgenomen. De keuze tussen vermelding hetzij bij de desbetreffende post in de balans of winst- en verliesrekening, hetzij in de toelichting, blijft dus vrij.

Bij de voorbereiding van dit besluit is gebruik gemaakt van modellen en bepalingen die zijn ontworpen door de Raad voor de Jaarverslaggeving. Daarbij zijn tevens geraadpleegd ontwerpen die zijn opgesteld door het Limperg Instituut en door verschillende accountantskantoren.

Artikel 1

De beperking van de werking van het besluit tot rechtspersonen waarop de vierde richtlijn van toepassing is, is hiervoor reeds toegelicht. Niet is gebleken dat er behoefte bestaat aan officiële modellen voor exploitatierekeningen van coöperaties. Deze verschillen in zoverre van winst- en verliesrekeningen dat de einduitkomst niet is winst of verlies, maar het aan de leden toekomende of door hen te betalen bedrag ter zake van de door dan wel aan hen geleverde goederen of diensten. Overigens gelden de bepalingen van de wet ook voor jaarrekeningen van coöperaties, zodat grote afwijkingen van die jaarrekeningen ten opzichte van de modellen van dit besluit niet zijn te duchten.

De Raad voor de Jaarverslaggeving ziet in Nederland geen behoefte aan de modellen G en H en ontraadt deze, omdat in die modellen de posten resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening voor belastingen en buitengewoon resultaat voor belastingen met verbreking van het tellingenverband worden tussengeschoven. Dat zij, ondanks deze op zichzelf juiste bezwaren, toch worden gegeven, heeft als enige reden dat de voorkeur wordt gegeven aan zoveel mogelijk vrijheid. Dat neemt niet weg elke rechtspersoon in zijn keuze uit de modellen beperkt is tot de modellen die in zijn geval geschikt zijn om een duidelijk beeld te geven.

Artikel 2

Om de verwerking van de jaarrekeningen van wellicht meer dan honderdduizend kleine vennootschappen op het handelsregister mogelijk te maken, wordt daaraan het vereiste gesteld van formaat A4, eenzijdig gebruikt papier en de balans en eventueel de winst- en verliesrekening elk op een enkele bladzijde. De vrijheid om een model te kiezen wordt hiermee niet aangetast. Door de minst belangrijke reeksen cijfers over te brengen naar de toelichting, kan elk model immers worden ingepast op formaat A4.

Artikel 3

De kolommenindeling wordt niet verder beperkt dan de duidelijkheid vereist. De vrijheid om te verspringen en ook de eerste tussentelling buiten de hoofdkolom te geven, blijft bijvoorbeeld geheel bestaan. Boven de kolom of groep kolommen moet worden aangegeven of zij de nieuwe bedragen geven dan wel die voor het vorige jaar.

Artikel 4

In de balansmodellen zijn voor het gemak letters en cijfers aangebracht die niet behoeven te worden overgenomen. Elke post die tot een nihilopgave zou leiden in de jaarrekening en in de vergelijkende cijfers, mag vervallen. De posten geven slechts de plaats aan waar een bedrag moet worden opgenomen als het wordt opgenomen. Waar de wet de vrijheid laat tussen verschillende wijzen van verwerking in de jaarrekening, mag dus niet uit het vermelden van een post in het model worden afgeleid dat die vrijheid beperkt zou zijn.

Artikel 5

De namen van de posten zijn vrij, mits, ter wille van de vergelijkbaarheid, duidelijkheid wordt betracht. Zo is men vrij «saldo» te schrijven in plaats van «uitkomst», «totaal» in plaats van «som», «winst» of «verlies» in plaats van «resultaat» en «lonen» of «salarissen» in plaats van beide. Een vennootschap die bijvoorbeeld aan intellectuele eigendommen voor het overgrote deel auteursrechten of kwekersrechten bezit, zal de post aldus benoemen. Aannemers noemen goederen in bewerking liever onderhanden werk. Naar gelang van het geval kunnen posten als «uitbesteed werk en overige externe kosten» slechts een van deze beide aanduidingen krijgen.

Lid 3 staat andere benamingen toe bij gelijkblijvende inhoud. In sommige bedrijfstakken moet men evenwel zijn toevlucht nemen tot benamingen die weliswaar vergelijkbaar zijn met de namen volgens de modellen, maar toch een andere inhoud hebben. In dit geval moet worden toegelicht welke afwijkende betekenis wordt gehanteerd.

Lid 4 geeft de vrijheid om tussentellingen en totaalstellingen onbenoemd te laten, voor zover zij niet in de wet worden genoemd.

Artikel 6

Lid 1

Hoofregel is dat de volgorde van de posten in het model wordt gevolgd. Als bij de andere bepalingen, kan artikel 362 lid 4 van de wet tot afwijking open, zoals in de algemene toelichting al is vermeld.

Lid 2

Overeenkomstig de richtlijn wordt aan beleggings- en participatiemaatschappijen vergund een andere volgorde van de posten te kiezen. Reden hiervoor is dat deze maatschappijen nauwelijks andere dan financiële vaste activa hebben, zodat deze voorop behoren te staan.

Lid 3

Het in lid 2 gehanteerde begrip participatiemaatschappijen wordt omschreven overeenkomstig de vierde richtlijn. Beleggingsmaatschappijen worden al omschreven in artikel 401 lid 3 van boek 2 BW.

Artikel 7

Lid 1

Toegestaan wordt een post te splitsen of uit te splitsen. Het zelfde geldt overigens voor reeksen uit het model die zijn overgebracht naar de toelichting. De in lid 1 toegetane vrijheid kan van belang zijn voor vennootschappen die op de balans de bedragen willen tonen waaruit bepaalde indelingen van het vermogen of verhoudingscijfers («ratio's») kunnen worden berekend. Dit kan geschieden door de langlopende schulden te splitsen in een hoofdrubriek die de schulden vermeldt die bij alle andere zijn achtergesteld en vervolgens de andere langlopende schulden. Beide rubrieken moeten worden uitgesplitst, maar achtergestelde schulden pleegt men slechts onder één of enkele posten te hebben. Betreft het uitsluitend obligaties en onderhandse schulden, dan kan ook een onderverdeling van alleen die langlopende schulden uitkomst brengen. Artikel 4 geeft de vrijheid tot tussentellingen.

Lid 2

Invoeging van posten die nog door geen post uit het model worden gedekt, wordt toegestaan. Er zullen niet veel voorbeelden van zijn, maar uit de praktijk kunnen posten als «vermogenscorrectie als gevolg van geldontwaarding» en «financieringscorrectie» worden genoemd. Ingevoegde posten moeten in de toelichting worden omschreven. Ook deze posten mogen of moeten, afhankelijk van het geval, worden uitgesplitst, al dan niet in de toelichting. Tussentellingen worden niet aan bijzondere beperkingen onderworpen.

Lid 3

De post «overige belastingen» die de richtlijn noemt, is in Nederland onbekend of nagenoeg onbekend. De post wordt een plaats gegund overeenkomstig de richtlijn. In de modellen G en H moet uiteraard een betaling links en een teruggave rechts worden vermeld, ook als de post «netto-resultaat na belastingen» slechts aan de andere kant wordt opgevoerd.

Lid 4

Overeenkomstig artikel 33 lid 6 van de zevende richtlijn worden winst en verlies, verwerkt in de waarde van deelnemingen, in de modellen afgesplitst van de posten waardevermeerdering en waardevermindering van financiële vaste activa. Deze post omvat het aandeel van het resultaat van de rechtspersonen en vennootschappen waarin de rechtspersoon deelneemt. Deze post betreft slechts deelnemingen die op netto-vermogenswaarde of equitywaarde zijn gewaardeerd. Het is daarnaast mogelijk dat de rechtspersoon dividend of andere opbrengsten geniet uit hoofde van op andere wijze gewaardeerde deelnemingen. Overeenkomstig de vierde richtlijn bepaalt artikel 7 lid 4 dat in zulk een geval deze opbrengst als eerste post der financiële baten moet worden opgevoerd. Het spreekt vanzelf dat in dit geval in de tweede post het woord 'andere' of iets dergelijks moet worden ingevoegd.

Artikel 8

De arabisch genummerde uitsplitsingen van de balansposten en de reeksen niet onderstreepte posten in de winst- en verliesrekening mogen in haar geheel in de toelichting worden opgenomen, met vermelding van de

som ook in de toelichting. Dit geldt ook voor reeksen die op de modellen slechts worden onderbroken door tussentellingen die achterwege mogen blijven. Worden meer reeksen naar de toelichting overgebracht, dan moet daartussen de volgorde worden aangehouden van de plaats van herkomst.

Artikel 9

Er zijn gevallen dat geheel onzeker is onder welke van de posten van het gekozen model een bepaald bedrag moet worden opgevoerd. Dan moet worden toegelicht om welk bedrag het gaat, welke post is gekozen, welke andere keus voor de hand lag en waarop dat bedrag betrekking heeft. Deze toelichting wordt slechts vereist als dat een goed inzicht dient; voor kleine grensgevallen is dit vereiste niet bedoeld.

Artikel 10

Ofschoon de vierde richtlijn geen modellen voor groepsjaarrekeningen voorschrijft, geeft titel 8 daarvoor regels. Daarop sluit artikel 10 aan. Dat de benamingen desgewenst met het voorvoegsel groeps- of anderszins worden aangepast, staat uiteraard vrij.

Overeenkomstig de zevende richtlijn wordt een onderscheid tussen uitkeerbare en niet uitkeerbare reserves niet verlangd. Dit onderscheid speelt namelijk alleen een rol in de kapitaalbescherming, die aansluit op de enkelvoudige balans. In de groepsjaarrekening is dit onderscheid en in het algemeen de uitsplitsing van het groepsvermogen, afgezien van de post belangen van derden, zonder belang. Het blijft overigens toegestaan de uitsplitsing ongeconsolideerd aan de gegevens van de moedermaatschappij te ontleen.

Tenslotte geven de leden 3 en 4 de plaats aan waar het aandeel van derden moet worden vermeld in het vermogen en in het resultaat van de groepsmaatschappijen (uitgezonderd de moedermaatschappij) waarvan zij mede-aandeelhouder of medevennoot zijn.

Artikel 11

Naar goed gebruik wordt verlangd bovenaan de balans aan te geven of de winstbestemming, voorgesteld of vastgesteld, erin is verwerkt. De vierde richtlijn schrijft voor dat als de winstbestemming niet is verwerkt, het resultaat van het boekjaar afzonderlijk onder het eigen vermogen moet worden vermeld.

Artikel 12

Dit artikel dient als voetnoot bij de balansmodellen.

Gekozen is voor het onderbrengen van overlopende posten onder de vorderingen. Artikel 12 laat toe om, wanneer de post eens ongewoon belangrijk is, daarvoor de aandacht trekkende plaats te kiezen die de richtlijn ook toestaat. In dit geval zal de aanduiding van de overlopende posten in de benaming worden weggelaten, hetgeen ook is toegestaan, wanneer de overlopende posten van te verwaarlozen betekenis zijn op het bedrag van de post. Onder de vorderingen en schulden moeten in de modellen A en B, ingevolge de wet, de vorderingen op en jegens rechtspersonen waarmee een deelnemingsverhouding bestaat, afzonderlijk worden vermeld. Dat zijn maatschappijen waarin, in de zin van de artikelen 54a, 76 en 187 van boek 2 B.W., wordt deelgenomen. Daarnaast zijn het de maatschappijen, anders gezegd rechtspersonen en vennootschappen, die zelf een deelneming in de zin der wet hebben in het kapitaal van de rechtspersoon wiens jaarrekening het betreft. Deze worden in de modellen A en B participanten genoemd, omdat het woord 'deelnemers' in het spraakgebruik een ruimere kring pleegt te omvatten.

In de balansen wordt overeenkomstig de wet onderscheiden tussen schulden met een looptijd of resterende looptijd van ten hoogste een jaar enerzijds en anderzijds schulden met een resterende looptijd – aangegeven met het woord 'nog' – van meer dan een jaar. In model B mag de uitsplitsing van de kort- en de langlopende schulden gezamenlijk worden gegeven, mits de toelichting verdere duidelijkheid verschaft. In de balans moeten dan nog wel de sommen van de kortlopende en van de langlopende schulden afzonderlijk worden gegeven. In model A past een gezamenlijke uitsplitsing over de posten niet wegens de posten D en E van dat model; wel kan de uitsplitsing gezamenlijk worden gegeven, als de uitsplitsingen zijn overgebracht van model A naar de toelichting.

Artikel 13

Ter aanvulling van de posten die de wet noemt, is in de modellen voor de winst- en verliesrekening een post opgenomen waarin terugnemingen van waardevermindering van immateriële en materiële vaste activa worden verantwoord. Dit betreft niet herwaarderingen die tot een herwaarderingsreserve moeten leiden, maar herstel van meer dan gewone afschrijvingen of afwaarderingen. Deze kunnen geboden zijn in het vooruitzicht op verliezen of bedrijfssluiting. Keren de kansen, dan behoort het teveel aan afschrijving of afwaardering te worden teruggenomen. Voor dit geval is deze post bestemd.

Artikel 14

Dit artikel dient als voetnoot bij de modellen voor de winst- en verliesrekening.

Artikel 15

De jaarrekening behoeft wettelijk slechts in enkelvoud te worden ondertekend door de bestuurders en commissarissen. Indien niet de oorspronkelijke jaarrekening wordt neergelegd bij het handelsregister, kan worden volstaan met vermelding van de gezette handtekeningen en van de reden waarom handtekeningen ontbreken. Dit neemt niet weg dat de nederlegging bij het handelsregister moet geschieden door iemand die bevoegd is de vennootschap te vertegenwoordigen.

Artikel 16

Voor banken en andere kredietinstellingen schrijft de Nederlandsche Bank eigen schema's voor. De Verzekeringskamer doet het zelfde voor verzekeringsmaatschappijen. Daarvoor behoeft dit besluit dus geen regels te bevatten.

De minister van Justitie,
F. Korthals Altes